

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๕๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง เรียนรู้ธรรมชาติภาคใต้

ครูผู้สอน ครูนจรักษ์ สุขเจริญ
ครูสกุณา นกเทียน

เรียนรู้ธรรมชาติภาคใต้

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สามารถอธิบายลักษณะของภูมิลักษณะกับภูมิสังคมของภาคใต้
๒. วิเคราะห์ลักษณะของภูมิลักษณะที่มีผลต่อภูมิสังคมของภาคใต้
๓. เห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาภูมิลักษณะกับภูมิสังคมของภาคใต้

คำถามชวนคิด

จากภาพ นักเรียนคิดว่าเป็นสถานที่
สำคัญของภาคใด

ภาคใต้

คำถามชวนคิด

นักเรียนคนใดอาศัยอยู่ หรือเคยเดินทาง
ไปท่องเที่ยวจังหวัดที่อยู่ในภาคใต้บ้าง
ลองยกมือตอบในชั้นเรียน

คำถามชวนคิด

นักเรียนรู้จักสถานที่สำคัญหรือ
สถานที่ท่องเที่ยวของภาคใต้ที่ใดบ้าง

คำตอบ

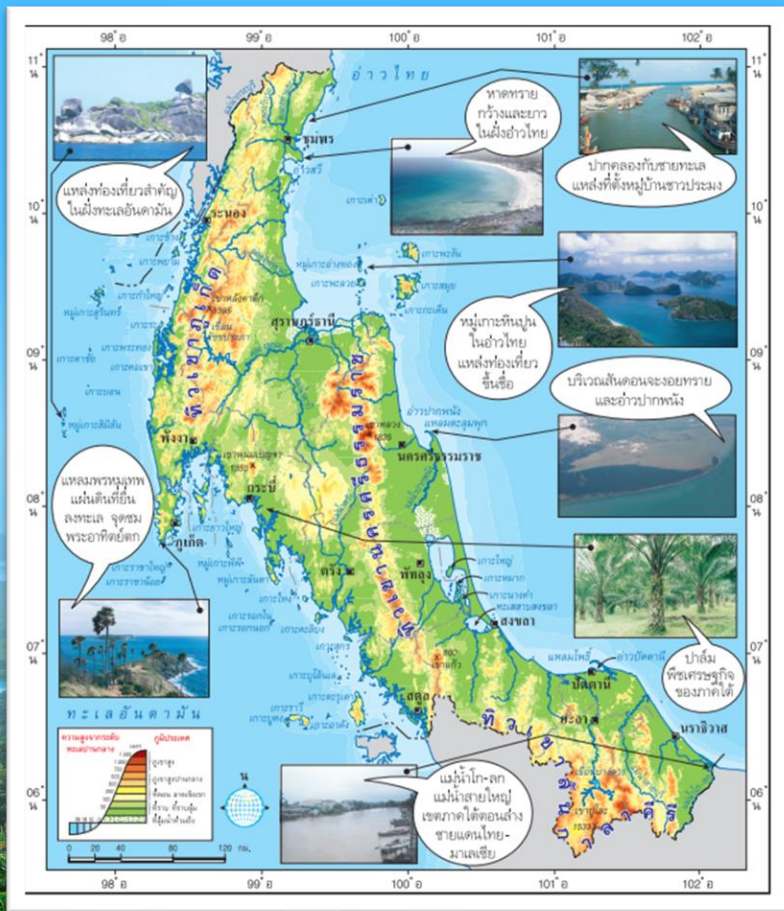
หมู่เกาะพีพี , สุสานหอย,
อุทยานแห่งชาติเขาหลวง,
แหลมพรหมเทพ

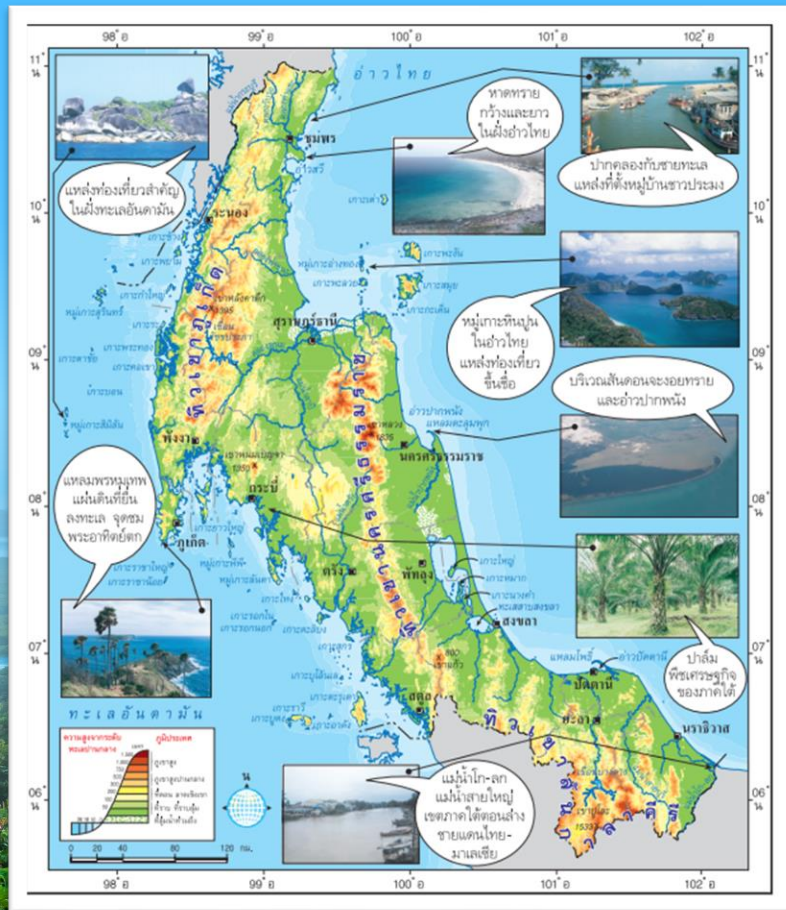
ภาคใต้ของประเทศไทย
ประกอบไปด้วย ๑๔ จังหวัด
ได้แก่ ชุมพร ระนอง
สุราษฎร์ธานี พังงา กระบี่
นครศรีธรรมราช ภูเก็ต ตรัง
พัทลุง สงขลา สตูล ยะลา
ปัตตานี นราธิวาส

ภูมิลักษณะของภาคใต้

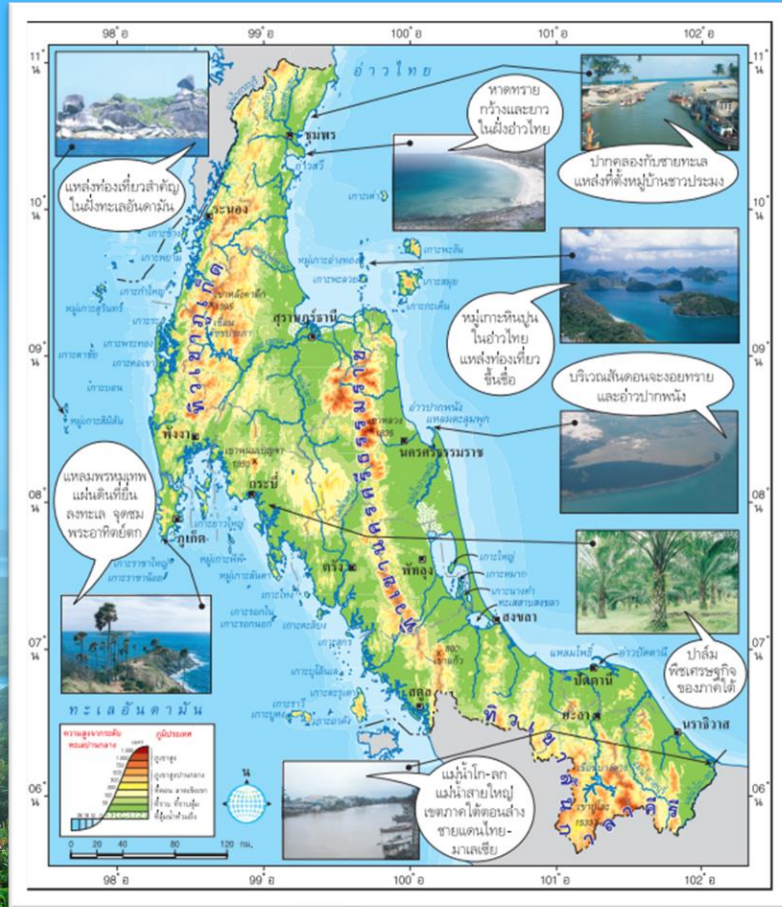

ภูมิประเทศ

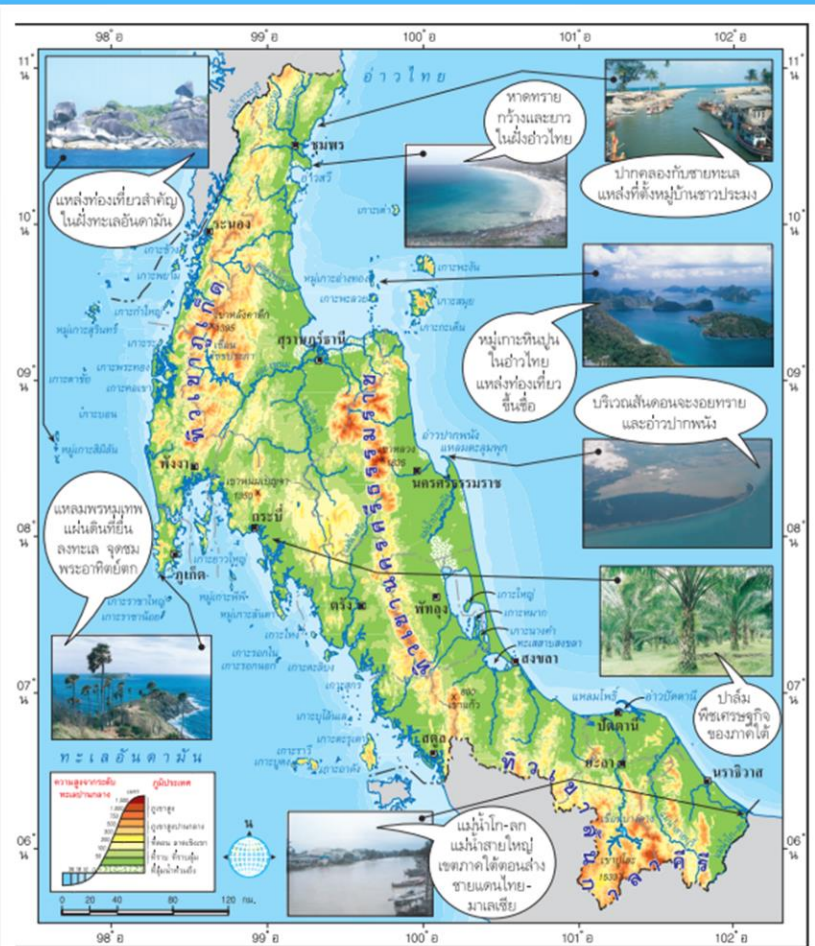
ภาคใต้ของประเทศไทย
เป็นคาบสมุทร ที่อยู่ระหว่างอ่าวไทย
กับทะเลอันดามัน
ในมหาสมุทรอินเดีย

๑.๑ ภูเขาและทิวเขา ได้แก่ ทิวเขาภูเก็ต อยู่ตอนบน ของภูมิภาคจาก จังหวัดระนองถึงภูเก็ต

ทิวเขานครศรีธรรมราช
อยู่ตอนกลางจาก
จังหวัดสุราษฎร์ธานีถึงสตูล

ทิวเขาสันกาลาคีรี อยู่
ตอนล่าง เป็นเขตแดน
ระหว่างประเทศไทยกับ
มาเลเซีย

๑.๒ ที่ราบชายฝั่งทะเล

เป็นภูมิประเทศระหว่างภูเขา
ตอนกลางกับแนวชายฝั่ง
ทะเล เป็นพื้นที่ราบจากเชิง
เขาที่แตกต่างกัน ๒ แนว คือ

<https://www.wallpaperbetter.com/th/hd-wallpaper-epcjm>

- ที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันออก
ด้านอ่าวไทย
- ที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันตก
ด้านทะเลอันดามัน

ที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันออก ด้านอ่าวไทย

ที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันออก ด้านอ่าวไทย

มีพื้นที่ค่อนข้างกว้าง เป็นที่ราบชายฝั่งที่มีสันทรายชายฝั่งวางตัวเป็นแนวยาวเหนือ-ใต้ สลับกับที่ลุ่มระหว่างสันทราย

ที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันออก ด้านอ่าวไทย

มีทะเลสาบน้ำกร่อยและน้ำเค็ม
เป็นแนวยาวตั้งแต่จังหวัด
นครศรีธรรมราชถึงสงขลา
ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกเป็น
หาดทรายที่มีความลาดชันน้อย

ที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันตก
ด้านทะเลอันดามัน

ที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันตก ด้านทะเลอันดามัน

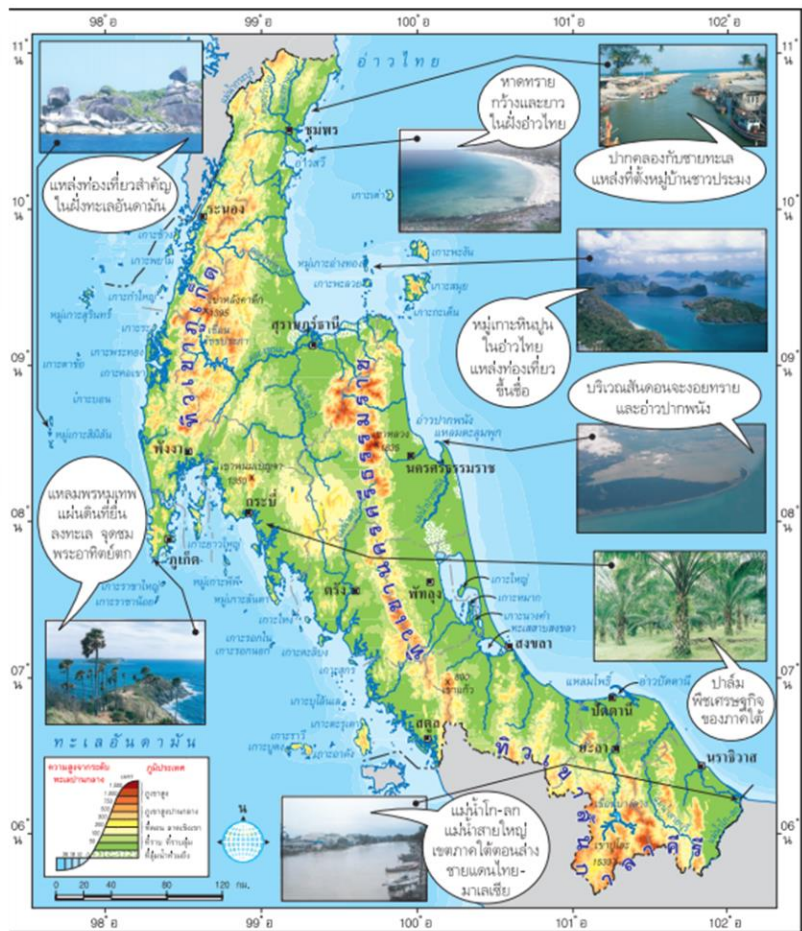

เป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเลแคบ ๆ
ที่มีทางน้ำไหลลงชายฝั่ง
ทำให้ชายฝั่งทะเลด้านนี้
มีหาดเลนและมีป่าชายเลนมาก

ที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันตก ด้านทะเลอันดามัน

ทะเลด้านตะวันตกเป็น
ชายทะเลที่มีความลาดชันสูงจึง
เป็นทะเลลึก มีเกาะและกลุ่ม
เกาะมากกว่าชายฝั่งอ่าวไทย

มาแยกหมู่เกาะกันเถอะ

เกาะเสม็ด

หมู่เกาะพีพี

เกาะสมุย

เกาะช้าง

เกาะลัน

หมู่เกาะสิมิลัน

เกาะตะรุเตา

เกาะกูด

เกาะพะงัน

ภาคตะวันออก

ภาคใต้

ภาคตะวันออก

เกาะเสม็ด เกาะช้าง
เกาะลันตา เกาะกูด

ภาคใต้

หมู่เกาะพีพี เกาะสมุย
หมู่เกาะสิมิลัน เกาะพะงัน
เกาะตะรุเตา

<https://www.brighttv.co.th/news/local/weather-forecast-2>

ภูมิอากาศ

ภาคใต้มีอากาศร้อนชื้นและ
มีฝนตกชุกตลอดปี

๓. ทรัพยากรธรรมชาติ

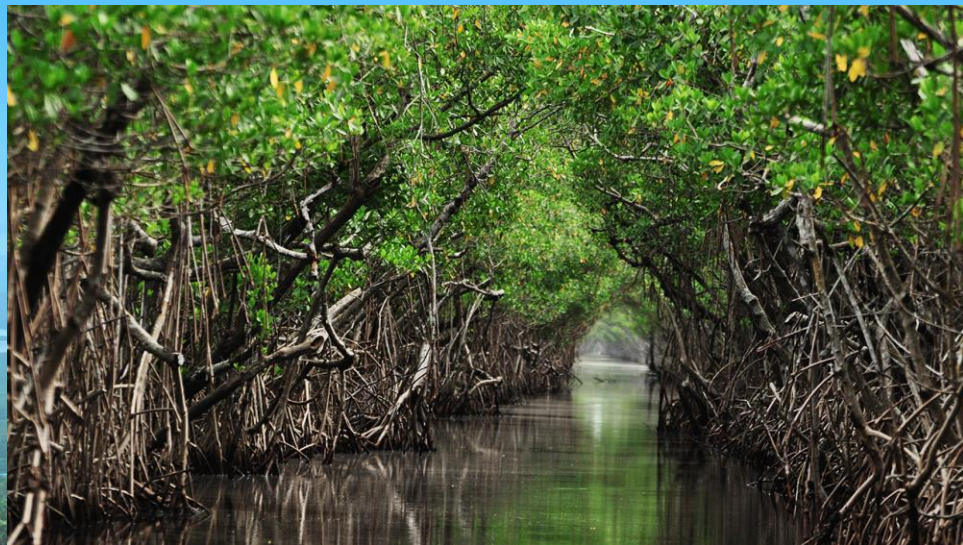
แร่ ทิวเขาสูงที่อยู่ตอนกลาง
ภูมิภาค มีโครงสร้างของ
หินแกรนิต จึงเป็นแหล่งผลิตแร่
ดีบุก และแร่ wolfram ที่สำคัญ

ดิน ในภาคใต้เป็นดินที่ผุ
สลายอยู่กับที่คือดินตามภูเขา
ที่อุดมสมบูรณ์ เพราะหินส่วนใหญ่เป็นหินแกรนิต

ส่วนดินทรายที่อยู่ตามชายฝั่ง
เกิดจากการสลายตัวของ
หินแกรนิตแต่ถูกสายน้ำพัดพา
ลงไปทับถมบริเวณที่ราบและ
ชายฝั่งทะเล

และดินเนื้อละเอียดจะถูก
สายน้ำพัดพาไปสู่ปากน้ำและ
ชายฝั่ง เกิดเป็นดินเลนอยู่แถบ
ปากน้ำและชายฝั่ง

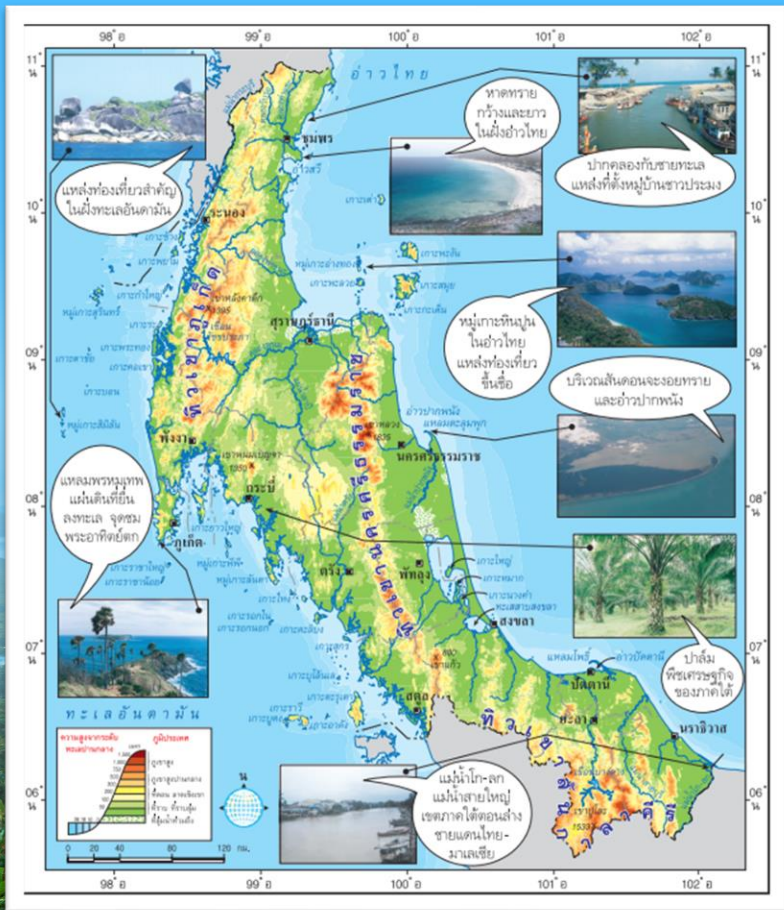

แหล่งน้ำ จากภูมิประเทศที่มี
ทิวเขาสูงวางตัวเป็นสันกลาง
ของภูมิภาค ทำให้มีการแบ่ง
การไหลของน้ำออกเป็น
๒ ทิศทาง คือ

<https://www.sator4u.com/paper/1699>

ไหลลงสู่ฝั่งอ่าวไทยทางทิศ
ตะวันออก และไหลลงสู่ฝั่งทะเล
อันดามันทางทิศตะวันตก

แม่น้ำที่สำคัญ ได้แก่
แม่น้ำตาปี แม่น้ำโก-ลก
แม่น้ำตรัง

เขื่อนรัชชประภา (เขื่อนเชี่ยวหลาน) จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เขื่อนบางลาง จังหวัดยะลา

<https://saowalakmim11.wordpress.com/%>

๔. พืชพรรณธรรมชาติและสัตว์ป่า
พืชพรรณธรรมชาติ เช่นบริเวณ
ทิวเขาและที่ราบลุ่มเป็น ป่าดิบชื้น
ป่าดิบแล้ง และป่าเบญจพรรณ
บางส่วน

และพื้นที่บริเวณปากน้ำและชายฝั่งมีป่าชายเลนและป่าพรุ

<https://sites.google.com/>

มีอุทยานแห่งชาติและเขตรักษา
พันธุ์สัตว์ป่า เช่น อุทยานแห่งชาติ
เขานมเบญจ

อุทยานแห่งชาติบางลาง
BANGLANG NATIONAL PARK
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช
THAILAND

อุทยานแห่งชาติเขาสก

KHAO SOK NATIONAL PARK

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

Department of National Parks, Wildlife and Plant Conservation

THAILAND

UTM:WGS 1984 47P 0448094 E

0985533 N

Lat 13°15'N

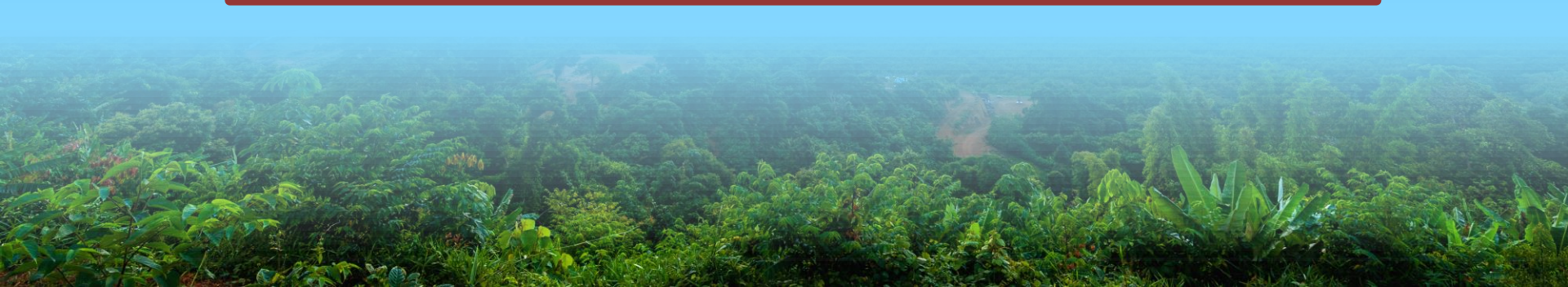
Long 101°42' E

A large, dark brown, curved wooden sign stands as the main entrance marker. To its left, a stone wall features a circular emblem with a boat and the text 'BUDOSUNGAIPADI NATIONAL PARK THAILAND'. The background shows a building with a tiled roof and Thai flags. The foreground is a dirt path with large, green, feathery plants.

อุทยานแห่งชาติบุดะ - สุโงปาดิ
BUDO-SUNGAIPADI NATIONAL PARK
สำนักอุทยานแห่งชาติ
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
THAILAND

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตองงาช้าง
TONE NGA CHANG WILDLIFE SANCTUARY
สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

ภูมิสังคมของภาคใต้

ภูมิสังคมของภาคใต้

```
graph TD; A[ภูมิสังคมของภาคใต้] --> B[วิถีการดำเนินชีวิต]; A --> C[กิจกรรมทางเศรษฐกิจ]
```

วิถีการดำเนินชีวิต

กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

วิถีการดำเนินชีวิต

ในภาคใต้ ประชาชนส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตแบบ
ชาวประมง เนื่องจากติดกับชายฝั่งทะเล กับทั้งประกอบ
อาชีพเกษตรกร เช่นการปลูกยางพารา และสวนผลไม้

กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

```
graph TD; A[กิจกรรมทางเศรษฐกิจ] --> B[เกษตรกรรม]; A --> C[อุตสาหกรรม]; A --> D[การค้าและบริการ];
```

เกษตรกรรม

อุตสาหกรรม

การค้าและบริการ

เกษตรกรรม

มีการปลูกพืชไร่
และทำการประมง เช่น

ยางพารา

มะพร้าว

ปาล์มน้ำมัน

เงาะ

ทุเรียน

ลองกอง

กาแฟ

ประมง

อุตสาหกรรม

<https://aeitfthai.org/featured-news/11948.html>

อุตสาหกรรมในภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตการเกษตร เช่น อุตสาหกรรมยางพารา อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยาง อุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม อุตสาหกรรมปลากระป๋อง

การค้าและบริการ

มีชายแดนติดต่อกับประเทศมาเลเซีย
และมีด้านการค้าถาวร คือ
ด่านสะเดา จังหวัดสงขลา
ด่านเบตง จังหวัดยะลา
ด่านสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส
ด่านวังประจัน จังหวัดสตูล

มีท่าเรือติดต่อกับค้าขายชายแดนสำคัญ คือ
ท่าเรือระนอง-เกาะสอง ค้าขายระหว่างระนองกับ
เมียนมาตอนใต้ และท่าเรือตำมะลัง จังหวัดสตูล
ติดต่อกับเกาะลังกาวิของมาเลเซีย

<https://pantip.com/topic/38820264>

อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว
NAM TOK SAI KHAO NATIONAL PARK
[THAILAND]

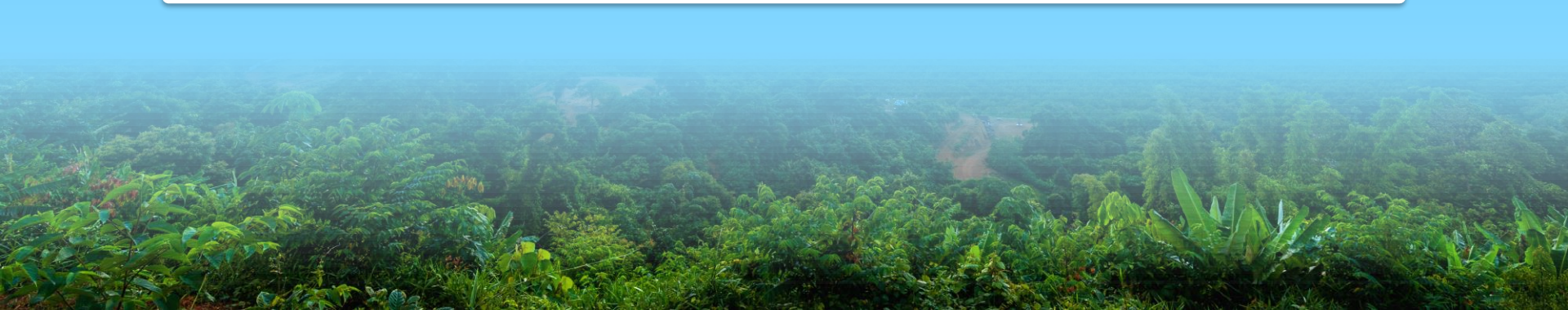
<https://www.phuketcity.go.th/travel/detail/276>

<https://thailandtourismdirectory.go.th/th/attraction/2051>

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเติมข้อความให้ถูกต้อง

๑. ทิวเขา.....เริ่มต้นจากจังหวัดระนองผ่านจังหวัดพังงาและ
ไปสิ้นสุดที่จังหวัดภูเก็ต

๒. ทิวเขา.....เริ่มต้นจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีตอนใต้ ผ่านจังหวัด
นครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง สงขลาและไปสิ้นสุดที่จังหวัดสตูล

๓. ทิวเขา.....เริ่มต้นจากจังหวัดนราธิวาสผ่านจังหวัดยะลาและ
ไปสิ้นสุดที่จังหวัดสงขลา

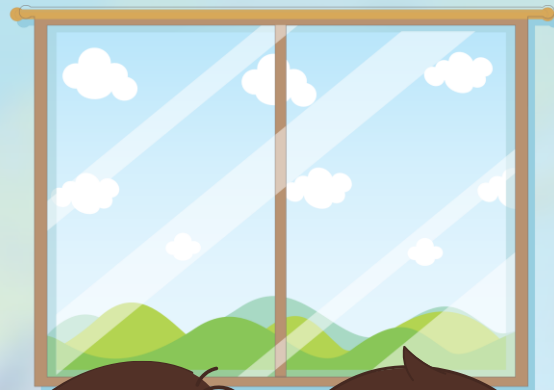
๑. ทิวเขา.....**ภูเก็ต**.....เริ่มต้นจากจังหวัดระนองผ่านจังหวัดพังงาและ
ไปสิ้นสุดที่จังหวัดภูเก็ต

๒. ทิวเขา.....**นครศรีธรรมราช**.....เริ่มต้นจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตอนใต้ ผ่านจังหวัดนครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง สงขลาและไปสิ้นสุดที่
จังหวัดสตูล

๓. ทิวเขา.....**สันกาลาคีรี**.....เริ่มต้นจากจังหวัดนราธิวาสผ่านจังหวัด
ยะลาและไปสิ้นสุดที่จังหวัดสงขลา

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจง : ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒
เรื่อง เรียนรู้ธรรมชาติภาคใต้

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒
เรื่อง เรียนรู้ธรรมชาติภาคใต้

คำชี้แจงครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒
เรื่อง เรียนรู้ธรรมชาติภาคใต้
๒. ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือตาม
ความเหมาะสม

ใบงานที่ ๖ เรื่อง ธรณวิธานภาคใต้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง มรดกธรรมชาติ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ธรณวิธานภาคใต้
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา สด๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง : นักเรียนสังเกตแผนที่ที่นำมาแสดง แล้วร่วมกันสนทนา โดยใช้คำถาม ดังนี้
(ตอนที่ ๑)

- แผนที่ดังกล่าวคือแผนที่อะไร

- ภูมิลักษณะทางกายภาพของภาคใต้ มีลักษณะอย่างไร

ใบงานที่ ๖

คำชี้แจง : นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของประชากรในภาคใต้ แล้วสรุป
ความรู้เป็นความคิดรวบยอดลงในแผนภาพความคิด ดังตัวอย่าง
(ตอนที่ ๒)

แผนภาพความคิด (Mind Map) สำหรับบันทึกความรู้เกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของประชากรในภาคใต้

ส่วนหัว (หัวเรื่อง):

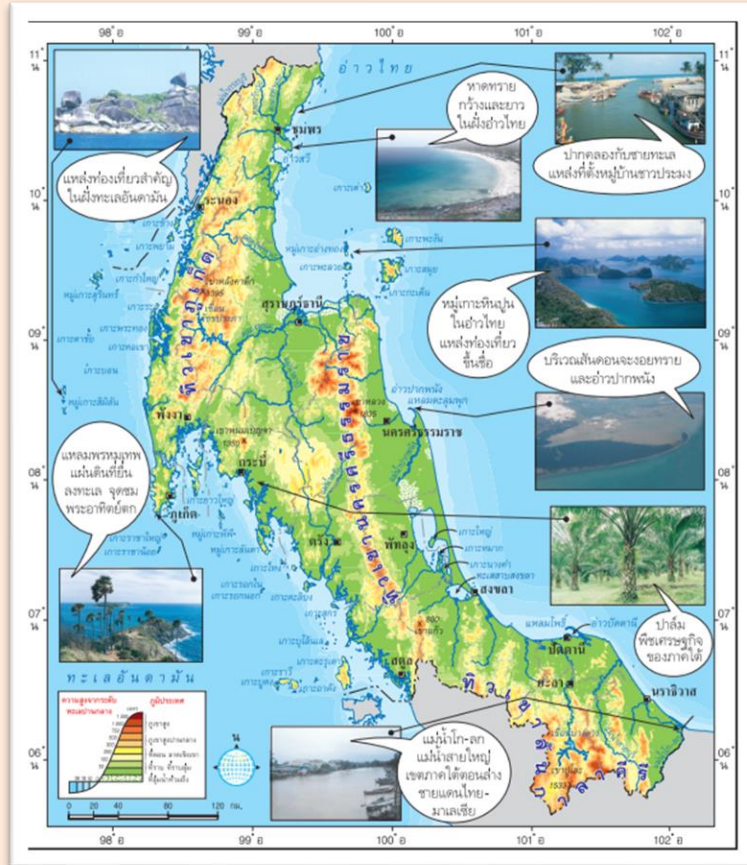
เศรษฐกิจที่สำคัญด้านต่าง ๆ
ภาคใต้

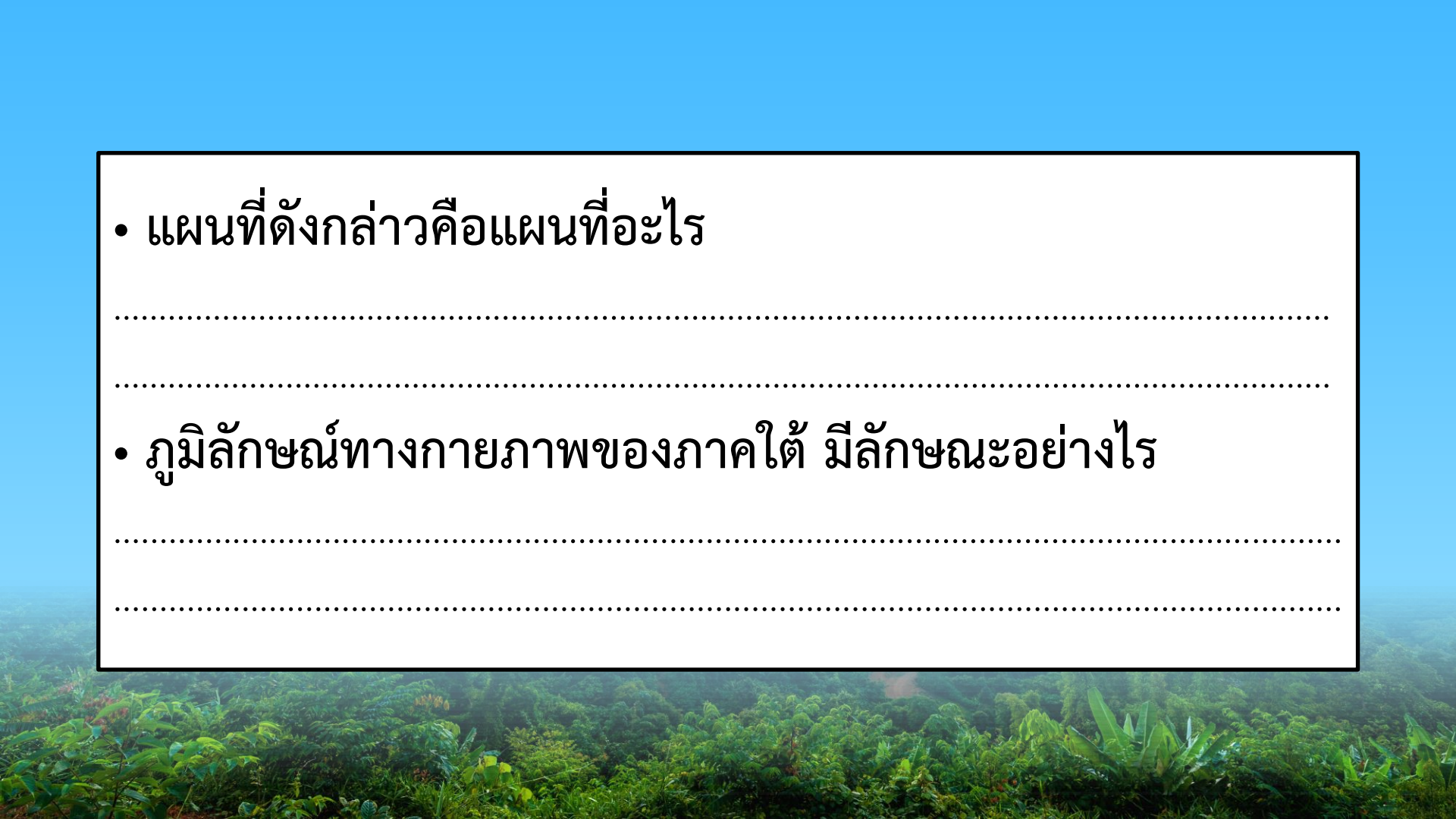
ส่วนเนื้อหา (ช่องว่างสำหรับบันทึกความรู้):

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๒

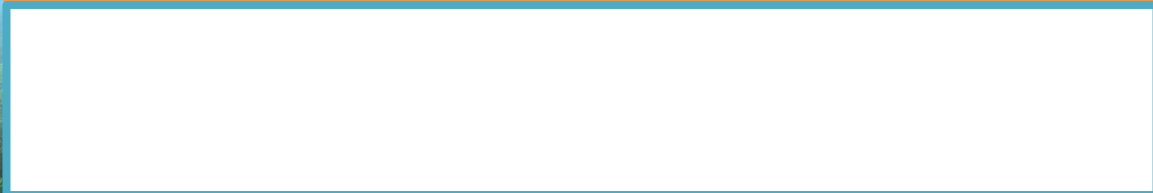

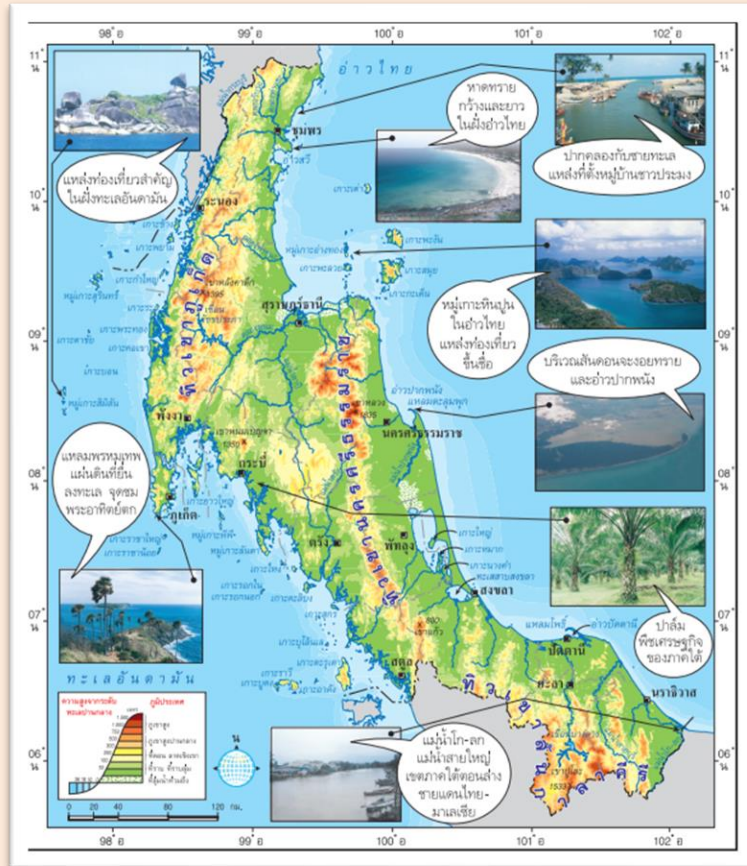
- แผนที่ดังกล่าวคือแผนที่อะไร

- ภูมิลักษณะทางกายภาพของภาคใต้ มีลักษณะอย่างไร

เศรษฐกิจที่สำคัญด้านต่าง ๆ

ภาคใต้

- แผนที่ดังกล่าวคือแผนที่อะไร

.....แผนที่ภูมิประเทศภาคใต้.....

- ภูมิลักษณะทางกายภาพของภาคใต้ มีลักษณะอย่างไร

.....เป็นคาบสมุทรอยู่ระหว่างอ่าวไทยกับทะเลอันดามัน

มีกลุ่มเกาะน้อยใหญ่มากมาย.....

เศรษฐกิจที่สำคัญด้านต่าง ๆ

ภาคใต้

อุตสาหกรรมภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมแปรรูป
ผลผลิตการเกษตร เช่น อุตสาหกรรมยางพารา

เกษตรกรรมภาคใต้มีการทำการเกษตรทั้งการเพาะปลูก
เลี้ยงสัตว์ และการประมง

การค้าและการบริการเนื่องจากมีชายแดนติดต่อกับ
ประเทศมาเลเซีย การค้ากับต่างประเทศจึงมีมาแต่
โบราณ

สรุปบทเรียน

ภาคใต้ของประเทศไทย ตั้งอยู่บนคาบสมุทรมลายู
ขนานด้วยอ่าวไทยทางฝั่งตะวันออก และทะเลอันดามันทาง
ฝั่งตะวันตก ทุกจังหวัดของภาคมีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเล ยกเว้น
จังหวัดยะลาและจังหวัดพัทลุง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบ
อาชีพประมง เกษตรกรรม และยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล
อีกด้วย

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๗

เรื่อง มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

